

**PROIECT: COPII MOTIVAȚI ÎNTR-O ȘCOALĂ
EUROPEANĂ**

**CURS: PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR
ÎN CONTEXT EUROPEAN**

2018-1-RO01-KA101-048361

03.09.2018 - 02.11.2019

Obiectivele cursului:

Prin participarea la acest curs, participantii vor dobândi următoarele cunoștințe:

- Identificarea cauzelor și efectelor absenteismului și ale abandonului școlar
- Care sunt modalitățile de prevenire și combatere a absenteismului și abandonului școlar
- Modalități de abordare non-formală a demersului didactic
- Corelarea competențelor corespunzătoare disciplinei predate cu aspectele socio-emoționale menite să crească atractivitatea actului instructiv-educativ
- Proiectarea de secvențe de lecție care să integreze factorul creativ
- Cum trebuie tratat individual fiecare elev aflat în risc de abandon școlar
- Cum pot fi motivați elevii să vină la școală prin proiecte europene

Abandonul școlar

Abandonul școlar reprezintă fenomenul de părăsire a sistemului educațional înainte de obținerea unei diplome de finalizare a studiilor. Statisticile arată că în România abandonul școlar este o problemă serioasă și plasează țara noastră pe unul dintre primele locuri la rata abandonului școlar pe continent. Abandonul școlar poate fi privit ca un prim pas într-un proces de neimplicare legată de piața muncii sau de viața de familie.

CAUZELE abandonului școlar la elevi pot fi încadrate în mai multe categorii :

- -economice
- - sociale
- -personale

În România, factorii **economici și sociali** au o mare importanță ca factori de risc pentru abandonul școlar. Aceștia se aplică mai des în cazul persoanelor de etnie romă, celor cu reședința în mediul rural, persoanelor care au ocupația în domenii legate de agricultură a părinților și persoanelor provenind din familia sărace.

Factorii **personali** ai elevului care se asociază cu creșterea riscului de abandon școlar identificați în literatura de specialitate țin de :

- eșecul școlar (percepția dificultăți sarcinilor școlare; dificultățile de învățare)
- relația percepută a elevului cu școala (percepția negativă a relației cu cadrele didactice și/sau colegii; percepția inechității ; izolarea socială; respingerea socială)
- delincvența și implicarea în comportamente antisociale
- alienarea față de școală
- satisfacția redusă legată de școală
- influența grupului de prieteni

EFACTELE abandonului școlar:

- ▶ Diminuarea **șanselor de a câștiga pe piața muncii precum și a șanselor să fie integrați în forța de muncă;**
- ▶ Cei care și-au întrerupt studiile sunt într-o mult mai mare măsură **dependenți de programele de întreținere și ajutor decât restul populației;**
- ▶ **Delicvența juvenilă** concretizată în furt, violență, încălcarea legilor, comportamentul de grup sau de bandă, cu potențial infracțional;
- ▶ Persoanele care abandonează timpuriu școala, pe termen mediu și lung afectează direct economia în sensul că vor ajunge să consume mai mult decât plătesc la bugetul de stat;
- ▶ Abandonul școlar reduce șansele ca, în calitate de cetățean european, persoana respectivă să beneficieze eficient de libera circulație a forței de muncă.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Măsuri:

Condițiile-cheie pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii pot fi sintetizate pe cinci domenii strict interconectate unul cu celălalt:

1. Management școlar
2. Suport pentru elevi
3. Profesori
4. Familia
5. Implicarea părților interesate

1. MANAGEMENTUL ȘCOLAR

Competența și eficiența conducerii școlare ajută la crearea unui mediu educațional de cooperare care implică întreaga școală și la care se adaugă și legătura cu comunitatea locală.

Managerii de școli sunt cei care încurajează inițiativa profesorilor în identificarea și gestionarea cazurilor de risc de abandon școlar. În plus, managerii fixează drept obiective principale ale managementului instituțional prevenirea și combaterea absenteismului și a abandonului școlar. În acest fel, se asigură o gândire unitară și eficientă la nivelul întregii unități școlare.

2. SUPTOR PENTRU ELEVI

Elevii trebuie sprijiniți. Este vorba inclusiv de sprijin emoțional și psihologic pentru abordarea problemelor (stres, depresie, tulburări post-traumatice) și comportamentelor de risc. De aceea, în fiecare școală care se confruntă cu fenomenul abandonului școlar ar trebui să existe:

- **-Mecanisme de detectare precoce a riscului de abandon școlar:** Semnalele timpurii de părăsire a școlii, inclusiv absenteismul școlar și comportamentul inadecvat, trebuie detectate rapid . Printre aceste semne se numără: lipsa atenției, dezinteresul, rămânerea în urmă etc.
- **-Identificare rapidă a dificultăților de învățare:** Beneficiind de sprijin pentru recuperarea materiei pierdute din diferite motive sau pentru a ține pasul cu parcurgerea programei la clasa, elevii pot ajunge „egali,” cu colegii lor, fapt ce ar înlătura sentimentul de frustrare și izolare. Elaborarea unui plan de sprijin individual, convenit cu elevul și familia sa, stabilind obiective clare și realizabile, poate fi foarte utilă.
- **-Participare activă a elevilor la viața școlară:** Elevii trebuie să se simtă parte a școlii la fel cum se simt parte a familiei lor. Responsabilizarea de acest gen determină creșterea atașamentului față de școală și față de toate activitățile derulate aici. Acest lucru se poate realiza prin implicarea în diverse activități extrascolare și proiecte europene unde copiii să lucreze împreună, să se împrietenească și să învețe să promoveze școala ca pe un rezultat la muncii lor.
- **-Învățarea interactivă și nonformală** este esențială pentru creșterea interesului elevilor față de școală. Deși poate să pară superficială sau ieșită din contextul programei școlare, învățarea nonformală este cea care îi ajută pe elevi să se simtă valoroși chiar și atunci când au curențe educaționale, îi responsabilizează prin joc, îi face „să crească” fără să simtă presiunea maturizării.
- **-Educație și îndrumare în carieră.** Copiii nu știu întotdeauna ce vor și, de aceea, au nevoie de ghidaj specializat. Cunoscându-le abilitățile, posibilitățile intelectuale, profesorii, diriginții, consilierii și familia pot lucra la îndrumarea acestora spre o anumită meserie ceea ce nu face decât să-i motiveze pe copii.

3. PROFESORI

Motivarea cadrelor didactice este cel puțin la fel de importantă ca motivarea elevilor. De aceea, aceștia au nevoie de:

- **Management eficient.** Așa cum elevii au nevoie de o ghidare din partea profesorilor, la fel și profesorii au nevoie de ghidaj din partea conducerii școlii și a inspectoratelor școlare/ a ministerului. Este totuși vorba de un mentorat eficient și bidirecțional (în sensul că profesorii trebuie înțeleși, în măsura în care și ei trebuie să înțeleagă). Conducerea școlii trebuie să înlesnească comunicarea profesorilor cu familiile elevilor și să se situeze pe poziția de mediator.
- **Învățare de la egal la egal.** Instruirea în școli pentru a dezvolta și promova o cultură a învățării peer-to-peer (în rândul profesorilor, dar și al elevilor) și observarea de la egal la egal.
- **Cursuri de formare, inclusiv prin proiecte europene.** Lumea se schimbă permanent și în același timp cu ea și abordarea actului didactic care trebuie să se modernizeze permanent.
- **Teambuliding.** Profesorii au nevoie de timp liber, dar și de timp de calitate împreună în care să pună cap la cap strategii, să vină cu idei de parteneriate pe termen scurt, mediu și lung, „să sclipească”.

4. FAMILIA

- **-Implicarea părinților.** Un părinte implicat înseamnă, de cele mai multe ori, un copil implicat. Deși deseori pasivi, prea ocupați, părinții trebuie implicați în viața școlii.
- **-Educația ca responsabilitate partajată:** Familia trebuie să știe că responsabilitatea educației se împarte între părinți și școală și că, între cele două, trebuie să existe comunicare și cooperare.
- **-Participarea la luarea deciziilor școlare și la viața școlară.** Fie că este vorba de întâlniri cu părinții sau doar de un apel telefonic, părinții trebuie să știe și să participe la viața școlii. Este mai dificil să te desparți de un mediu cu care nu ai nimic în comun decât de unul unde ai pus suflet și unde, implicarea ta, a dat roade.
- **- Educația părinților.** De multe ori, decizia copiilor de a părăsi școala se datorează lipsei de interes din partea familiei care, la rândul ei, este formată din membri fără studii. Or, într-o școală care poate să ofere o paletă largă de posibilități de educație, se poate realiza și educația părinților în paralel cu cea a elevilor.

5. IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

Școala nu este numai despre elevi, profesori și părinții. Școala este și despre toți ceilalți agenți ai vieții socio-economice care se pot implica pentru a face activitatea educațională mai interesantă și mai motivantă pentru tineri. **Lucrătorii sociali, serviciile și organizațiile de tineret, lucrătorii de asistență socială, psihologii, asistentele medicale și alți terapeuți, servicii de protecție a copilului, specialiști, polițiști, sindicate, afaceri, mediatori interculturali, asociații ale migranților, ONG-uri și alte organizații comunitare din mediul sportiv etc.** Cooperarea cu acești parteneri poate contribui la vitalizarea și diversificarea actului educațional, la motivarea tinerilor și, în final, la atractivitatea educației pentru tineri care este obiectivul final în lupta pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar.

Tu ai chef de școală azi?

Este vineri dimineața. Cu o seară înainte ai urmărit un film până târziu. Acum ești obosit/ă. Colegii tăi par la fel de indispuși. Cu toate acestea trebuie să mergi la oră. Nu ai niciun chef să faci ceva, dar știi că trebuie.

Ce faci?

Ce ți-am imaginat că ești:
profesor sau elev?

Ce înseamnă să fii profesor.

Există nenumărate situații în care, din la fel de nenumărate motive, nu doar elevii sunt nepăsători față de școală, ci și profesorii. De cele mai multe ori, motivele sunt absolut obiective: familia, sănătatea personală, extenuarea, lipsa motivației etc. Cu toate acestea, examenul de titularizare nu este doar un interviu pentru un loc de muncă, ci și un angajament de responsabilitate pe termen lung. Un angajament care face din profesori niște actori educaționali, sintagmă în care termenul „actor” poate avea mai multe înțelesuri, inclusiv acela că, ajuns în fața clasei, profesorul joacă un rol. Deseori este dificil și frustrant, dar este una dintre acele situații în care nu îți poți cere celuilalt să fie într-un fel dacă nu îți arăți cum sau dacă nu începi, mai întâi, tu să fii.

Rolul de profesor pe scena clasei

Pentru ca interpretarea rolului de profesor să aibă succes trebuie respectate câteva condiții esențiale:

1. **Să îți placă** să fii acest gen de actor, adică să știi că oricât de supărat ai pleca acasă de la școală, până mâine o să îți treacă pentru că nu te vezi făcând altceva.
2. **Să fii pregătit.** Nimeni nu este atotștiutor, dar copiii cred, de multe ori, că profesorii sunt enciclopedii ambulante. Și asta îi angajează să încerce să fie. De aceea, viața de profesor este o învățare continuă. Momentul în care încetezi să te pregătești este momentul în care încetezi să fii profesor.
3. **Să nu ai orgolii.** Nimeni nu trebuie să știe mai bine ca un profesor ce înseamnă „să lase de la el”. În rol trebuie să pară că nu faci concesii, să ești riguros și flexibil, dar undeva, în sine, orice profesor trebuie să admită că dacă Brâncuși s-ar fi supărat pe piatră, nu am mai fi avut niciodată Poarta Sărutului.
4. **Să fii „nebun”.** Copiii au nevoie de modele și, de obicei, modelele sunt persoane imprevizibile, impresionante, copleșitoare. Pentru a fi un astfel de om, trebuie să ai „nebulă” de a ieși din tipare.
5. **Să fii serios.** Aparent, nebunia și seriozitatea se exclud una pe cealaltă, dar, în realitate, nu este așa. Să fii serios înseamnă să ai un plan, să te ții de cuvânt, să te ții de treabă, să depui efort. Să se simtă că vrei.

Știi că ai fost un profesor implicat dacă, la sfârșitul orelor, telefonul îți afișează acest mesaj:

PRIMUL RĂZBOI MONDIAL ÎNTR-O IMAGINE

PRIMUL RĂZBOI MONDIAL: 28 IULIE 1914 – 11 NOIEMBRIE 1918

ROMÂNIA

ANGLIA

FRANȚA

RUSIA

SUA

GERMANIA

AUSTRO-UNGARIA

TURCIA

DIN 1916

GĂSIȚI GREȘELILE DIN IMAGINEA DE MAI JOS:

**AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL: 28 IULIE 1941 – 11 NOIEMBRIE
1981**

SUA

FRANȚA

RUSIA

ANGLIA

GERMANIA

TURCIA

AUSTRO-UNGARIA

ANTANTA

PUTERILE CENTRALE

VĂ MULȚUMIM!